

ТЕХНІЧНІ НАУКИ.

УДК 631.1/631.3:631.5

Мікуліна М.О., Клещ О.В.

(Суми, Україна)

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ЛОГІСТИКИ НА ТРАНСПОРТНУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ

Анотація. Транспортний комплекс будь-якої країни є невід’ємною комплексною галуззю інфраструктури, вектор розвитку якої задається за допомогою тенденцій, що панують у виробничій сфері людської діяльності. Головна мета транспортних систем – це задоволення потреб на вантажні та пасажирські перевезення шляхом надання відповідних послуг з перевезення вантажів та пасажирів гравцями ринку перевезень, як державних, так і приватних форм власності.

Ключові слова: логістика, процес транспортування, глобалізація, транспортна система, міжнародний транспортний коридор, мультимодальні перевезення, логістична мережа.

The transport complex of any country is an integral complex branch of infrastructure, the vector of development of which is determined by the trends prevailing in the production sphere of human activity. The main purpose of transport systems is to meet the needs for cargo and passenger transportation by providing appropriate services for the transportation of cargo and passengers by players of the transportation market, both state-owned and privately owned.

Key words: logistics, transportation process, globalization, transportation system, international transportation corridor, multimodal transportation, logistics network.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Огляд літературних джерел щодо стану транспортної галузі в економіці України призвів до висновку, що

потенціал розвитку даного напрямку в нашій країні є необмеженим, адже географічне положення сприяє розвитку транспортної системи України, як у напрямку побудови зручної транзитної мережі інфраструктурних об'єктів, так і створення розвиненої національної логістичної мережі, яка стане фундаментом для економічного піднесення нашої держави, створивши всі умови для комфортного функціонування підприємств у різноманітних галузях, що в свою чергу призведе до збільшення рівня життя населення, забезпечить надходження іноземної валюти в країну для її подальшого розвитку, збільшить інвестиційну привабливість та покращить позиції України на міжнародній політичній арені.

Однак нинішній стан транспортної системи України, незважаючи на непогані статистичні показники оцінки рівня її діяльності, залишається на низькому рівні розвитку, оскільки до сьогодні ми маємо проблеми із безпекою на наших дорогах, недостатнім рівнем комфорту та обслуговування клієнтів, маємо переважання тіньової економіки над прозорою, що в свою чергу негативно впливає на нашу державу. Курс на євроінтеграцію та побудова міжнародних транспортних коридорів за попередніми оцінками повинна була покращити позиції транспортної системи України в порівнянні з іншими галузями.

Мета роботи. Мета роботи полягає у дослідженні та аналізі впливу процесів глобалізації на розвиток транспортної мережі України.

Основні результати дослідження. Як вже було зазначено, Україна має величезний транзитний потенціал, оскільки розташована на перехресті важливих торговельних шляхів. З поширенням процесу глобалізації, на сучасному етапі існування та функціонування транспортної системи нашої країни, існує таке поняття, як проходження міжнародних транспортних коридорів територією нашої держави. Транснаціональні корпорації, що стали першим явним проявом процесів глобалізації, прагнуть знизити свої витрати на доставку продукції кінцевим споживачам, тому головна мета створення глобальної транспортної системи полягає у зниженні вартості перевезень. Як

наслідок, виникає таке поняття як міжнародний транспортний коридор – система грамотно та якісно збудованих магістральних транспортних комунікацій та інших інфраструктурних об'єктів на території декількох держав, що мають на меті створення сприятливих умов для швидкого постачання вантажів найкоротшими шляхами. Такі логістичні системи дозволяють значно спростити процес транспортування вантажів та перевезення пасажирів, оскільки всі процеси здійснюються за загальноприйнятними правилами та законами по швидкісних магістралях, що у свою чергу збільшує як пропускну здатність на митних контролях різних держав, так і знижує собівартість перевезень, бо перевізники, що рухаються маршрутами міжнародних транспортних коридорів зазвичай мають певні пільги, наприклад право користуватися зниженими тарифами при митному, прикордонному та санітарному оформленнях. Подібні транснаціональні логістичні мережі функціонують виключно за умов значних фінансових вкладень у розробку, розвиток та впровадження сучасних технологій.

Побудова міжнародних транспортних коридорів впровадила багато сучасних технологій у галузі транспорту України, а також дозволила на практиці використовувати та отримувати прибуток, від транзитного потенціалу нашої країни, який хоч поки що і не використовується на всі 100%, але вже забезпечує значний обсяг фінансових надходжень в бюджет країни, позитивно впливаючи на її подальший розвиток.

Перспективою розвитку транспортної системи України надалі є широке впровадження так званих інтермодальних перевезень, які нині діють тільки поблизу міжнародних транспортних коридорів. Потенціал використання та прибутковість від впровадження інтермодальних перевезень у всіх регіонах України є значним та полягає у зниженні вартості на перевезення в усіх куточках держави шляхом отримання вигоди від концентрації та активної взаємодії різних видів транспорту від одночасного користування перевагами кожного із видів[1].

Також розбудова міжнародних транспортних коридорів, як елементу прояву глобалізації, на нинішньому етапі сприяє зниженню залежності імпорту нашої країни від воєнничого східного сусіда, адже саме транспортні коридори створили сполучення між Україною та провідними європейськими державами, наслідком чого стало зростання торгівлі із західними партнерами, що в свою чергу також впливає і значно покращує позиції України на міжнародному політичному фронті.

Загалом, серед проблем, пов'язаних із поширенням процесів глобалізації є перехід до міжнародних стандартів, давно встановлених закордоном. Одним із найвпливовіших на роботу транспортної системи є екологічні стандарти [2]. Забруднення оточуючого середовища є актуальним питанням і як відомо, саме транспорт є основним споживачем паливних та енергетичних ресурсів, відповідно є основною причиною екологічного забруднення. Технічна відсталість рухомого складу від аналогічного в провідних європейських країнах та складність впровадження цих стандартів на території України, призводить до зниження рівня конкуренції українських перевізників на міжнародних ринках перевезень.

Окрім проблем із дотриманням екологічних стандартів транспортними засобами в Україні, українські вантажні та пасажирські перевізники зіткнулися з проблемами фізичного зношення рухомих транспортних засобів[3-4]. Це пов'язано, як із поганим обслуговуванням машин через поширеність запчастин низької якості, так і з пошкодженнями, що отримуються внаслідок користування неякісними шляхами сполучення транспортними засобами, яких в Україні достатньо.

Також окрім усіх вищезазначених пунктів, присвячених проблемам глобалізації логістики, є ще один важливий фактор. Роль держави у функціонуванні галузі транспорту полягає у створенні всіх необхідних умов, як побудови інфраструктури, так і створення законодавчо-правової бази, для ефективного існування національної транспортної системи. Однак через зацікавленість певних впливових груп осіб у економічній відсталості України

в порівнянні з її найближчими партнерами, темпи впровадження глобалізації в Україні є досить низькими, від чого страждають в першу чергу громадяни, адже нерозвинений транспортний комплекс призводить до проблем у роботі всіх можливих видів підприємств, що в свою чергу спричиняє підвищення цін на усі групи товарів, уповільнює темпи розвитку країни, призводячи до поступового зниження рівня життя населення та перетворює абсолютно всю країну в певну монополію, яка в підсумку стає джерелом заробітку надприбутків саме цієї впливової групи осіб.

Висновок. Процеси глобалізації логістики мають, як свої переваги, так і недоліки, і хоч вони призводять до зменшення впливу ролі держави на безпосередньо транспортну галузь, загалом процес глобалізації позитивно впливає на розвиток нашої країни, адже розбудова міжнародних транспортних коридорів, великих транспортних терміналів і хабів, та впровадження інтермодальних перевезень, забезпечує надходження у бюджет України коштів та дозволяє спрямувати їх саме на розвиток країни та збільшення рівня життя населення, а також паралельно з тим дозволяє нарощувати вплив України на глобальну транспортну систему, що в свою чергу забезпечує державі певні переваги у дипломатичних відносинах із іншими країнами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мікуліна М. О. Логістика як фактор забезпечення конкурентноздатності підприємства [Електронний ресурс] // Науковий журнал «Наукові інновації та передові технології» - 2022 - №11(13). – С. 200-208. – Режим доступу: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-11\(13\)-200-208](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-11(13)-200-208)
2. Mikulina M. A., Polyvanyi A. D. STATE AND ECONOMIC REGULATION OF TRANSPORT AND LOGISTICS COMPLEXES IN UKRAINE // Proceedings of XIII International Scientific and Practical Conference Stockholm, Sweden. MODERN SCIENCE: INNOVATIONS AND PROSPECT. 2022. Pp. 61-67.
3. Mikulina M., Polyvanyi A. International aspects of controlling of transport and logistics complexes [Electronic recurs] / M. Mikulina, A. Polyvanyi // The 2nd International scientific and practical conference «Modern directions of scientific

research development», (August 4-6, 2021). – Chicago : BoScience Publisher, 2021. – P. 59-64.

4. Мікуліна М. О., Поливаний А. Д. Проблеми та перспективи розвитку транспортної мережі України [Електронний ресурс] / М. О. Мікуліна, А. Д. Поливаний // Збірник тез доповідей по матеріалах 27-ї Міжнародної науковопрактичної конференції «Технології XXI сторіччя», (Суми, 24-26 листопада 2021 р.). – Суми : СНАУ, 2021. – Ч. 1. – С. 152-154.

5. Мікуліна, М. О., Барабаш, Г. І., & Поливаний, А. Д. (2021, February). Вплив схем розвантаження комбайна на показники використання транспортного засобу [Електронний ресурс]. In The 5th International scientific and practical conference «Science and education: problems, prospects and innovations», (February 4-6, 2021). –Kyoto: CPN Publishing Group (pp. 691-699).